Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Christian Reehoff

Tro mig om du vil Gunnar

Ogsaa en Slags Oplevelser

Erindringsserien »Folk Fortæller« nr. 25

Udgivet af
Foreningen Danmarks Folkeminder
1991

CHRISTIAN REEHOFF

Tro mig om du vil Gunnar

Ogsaa en Slags Oplevelser

Erindringsserien »Folk Fortæller« nr. 25

Udgivet af
Foreningen Danmarks Folkeminder
1991

TRO MIG OM DU VIL, GUNNAR - OGSAA EN SLAGS OPLEVELSER
© Foreningen Danmarks Folkeminder.
Redigeret af George Nellemann.
1. oplag, 500 eksemplarer, 1991.
Forlaget Folkeminder ApS.
ISBN 87-87897-93-8.
Sat med 12 punkt Garamond og trykt hos
Gullanders Bogtrykkeri a-s, Skjern.

Forord

En af Foreningen Danmarks Folkeminder's gamle venner, *Gunnar Olsen, Jyllinge,* gjorde for nogle år siden redaktionen af erindringsserien opmærksom på en samling historier, han havde liggende. De er nedskrevet af en tidligere gartner i Ølstykke og Veksø, da han som gammel sad på Stenløse alderdomshjem i 1950'erne.

Gartnerens navn var Christian Reehoff, og han var ikke nogen helt almindelig nordsjællandsk landsbybo: han og hans kone Mathilde var omkring 1900 flyttet ud fra København, hvor de havde levet et vildt værtshusliv, og de havde ikke sluppet kontakten med dette eller de gamle venner. Det er om dette liv, om druk og slagsmål og skæg og ballade, Reehoffs »erindringer« handler. Og han er en god fortæller, der formår at nedskrive den mundtlige form flydende – og han postulerer ikke, at det er sandheden han gengiver – »tro mig om du vil, Gunnar«, skriver han selv i en af historierne, ligesom han selv kalder sin bog »Ogsaa en slags Oplevelser«, en titel, vi har fundet så god og rammende, at vi har bibeholdt den.

Når Foreningen Danmarks Folkeminder har valgt at udgive disse historier, anekdoter eller hvad man nu vil kalde dem, er det fordi de giver, afbilder, et miljø, man sjældent får »deltagerobservationer« fra, på en ligefrem måde.

Ikke alle historierne er dog fra dette miljø, for Reehoff's repertoire omfattede også beretninger fra hans »tidligere liv«, men de er med til at tegne et billede af personen Christian Reehoff.

Om Christian Reehoff og Mathilde

Christian Reehoff blev født 5. august 1868 i Fredensborg, hvor hans far ejede og drev gæstgiver- og købmandsgården »Prinsen«, indtil han døde i 1889. Moderen drev forretningen videre, og i folketællingen fra 1890 står Christian opført som »Commis«.

I 1892 flyttede familien til København, men da var Christian allerede rejst hjemmefra – til militærtjenesten. Hvad vi i øvrigt ved om hans tidligste ungdom er en blanding af myter og historiske kendsgerninger, som ikke altid passer sammen.

Han kom i Frederiksborg lærde Skole (i Hillerød), hvorfra han tog Almindelig Forberedelseseksamen i 1884. Af »Personalhistoriske Optegnelser om Realdimitterede fra Frederiksborg lærde Skole 1869–1891« (som findes i skolens årsskrift fra 1892) fremgår det, at han kom i handelslære hos købmand R. Hansen i Rudkøbing. Det passer jo meget godt med, at han havde været kommis i familiens forretning, men han har aldrig omtalt det til vennerne på Ølstykke-Veksøkanten. I 1890 blev han indkaldt til militæret, og på hans stamblad står han opført som »fotograf« – et erhverv der heller ikke er nogen der husker, at han har omtalt.

I 1890–91 var han på Sekondløjtnantskolen, og derefter blev han sekondløjtnant i Nyborg og hjemsendt efter, som der står på stambladet »1 Aars god Tjeneste« – i januar 1893.

Altså værnepligtig befalingsmand, hjemsendt med pæne papirer. Dette stemmer ikke med myterne på egnen. De siger, at han af familien blev presset til at blive officer, og at han blev smidt ud af hæren, fordi han overværede, at hans bror skamslog en karl, uden at gribe ind. Der står ganske vist i stambladets rubrik: »Om straffet« en dato i 1892, og den *kan* jo henvise til denne begivenhed – som jo ret beset ikke strider imod, at han har leveret »1 Aars god Tjeneste«.

Nøjagtig hvad Reehoff lavede efter hjemsendelsen ved vi ikke, men helt uden midler var han ikke, for han fik – så vidt vides til sin død – penge fra et familielegat, der var stiftet af hans onkel, grosserer, vinhandler Ernst Theodor Reehoff, som døde i 1884.

Men det må være ret hurtigt efter løjtnantstiden, at han traf Mathilde Nielsen i København – Blonde Mathilde – en af byens mere kendte, letlevende damer, som netop i 1894 havde været i offentlighedens søgelys, fordi en kassebedrøver fra Frederiksberg Kommunes Fattigvæsen havde brugt de penge, han tilsvindlede sig, på hende. Episoden gav anledning til såvel en helside i Blæksprutten som til skillingsvisen »Visen om Hasselbalch og Mathilde«, som begynder med:

»Mathilde forlang hvad Du vil
For Pengene har vi dertil!«
»Eugen, kan jeg stole derpaa?
Min Kærlighed den skal du faa!«

Tro mig om du vil, Gunnar

Viſen
om
Hasselbalck og Mathilde.

„Mathilde, forlang hvad Du vil,
For Pengene har vi dertil!"
„Eugen, kan jeg ſtole derpaa?
Min Kærlighed, den ſkal Du faa!"

Og: Kyhelikn.

Kjøbenhavn. Rud. Joltmars Trykk. Schønbergsgade 20.

Skillingsvisen om Hasselbalck og Mathilde, som udkom i mindst to oplag i 1894 eller 1895.

Hasselbalch blev straffet – og udvandrede, og Mathilde Nielsen slog sig sammen med Christian Reehoff. Han var tilsyneladende hendes alfons i halvfemserne, men det københavnske natteliv blev ham for meget i 1902, da han »ikke kunne tåle whisky'en mere«. Han slog sig ned som gartner i Ølstykke, hvor han boede tæt ved stationen, lige op ad banen. Allerede i 1903 fulgte Mathilde efter, og de blev gift på rådhuset i Frederikssund.

Efter at de i en del år havde boet i Ølstykke, flyttede de til Veksø, stadig med gartneri som erhverv, og de endte deres dage på alderdomshjemmet i Stenløse. Mathilde døde 1951 og Christian Reehoff i 1953. Det var på alderdomshjemmet den bog med historier, der her er plukket i, blev til.

Om nedskrivningen fortæller Gunnar Olsen følgende:

»Han var blevet opereret for grå stær og ikke med ret godt resultat, og derfor kneb det ham med at læse. Og engang da jeg var der, så siger han: »Jeg keder mig kraftknuseme!« – og så slår lynet ned i mig og jeg siger til ham: »Du ku' ta' og skrive nogle af de røverhistorier op – af dine ungdomsoplevelser.« »Det gider jeg ikke –« sagde han så. Men jeg tog så bogen med, og så skrev han alligevel. Og det havde han selv megen fornøjelse af også.«

Og om familien Reehoff skriver forfatterinden Rigmor Thor i sine erindringer:

»Gartneren, Reehoff, var en outsider fra det velstillede borgerskab, hyggelig og humoristisk. Han havde for mange år siden giftet sig med en luder fra Holmensgadekvarteret, som han havde forelsket sig i ... Hun hed Tilde, og kaffen og baje-

ren var altid parat sammen med snapsen. Engang da de havde hørt, at jeg lå syg af influenza med høj feber, kom de anstigende med en kasse øl og en lagkage, det skulle nok kurere mig og give mig kræfter.

De var vel begge et halvthundrede år dengang. En anden gang kom han og fandt mig liggende på knæ og luge i min køkkenhave, med min højgravide mave. Han spurgte efter Herbert, som han fandt på divanen, læsende om biler. Det syntes han var for skrapt. Hva' faen, ligger du her og danderer den, mens kællingen ligger på knæ og luger med tyk mave. Han var et rart menneske, der gjorde livet godt for sin Tilde.«

(»Jeg har levet og elsket«, side 71).

Herefter giver vi ordet til Christian Reehoff selv.

George Nellemann.

Spille-Kællingen

Klokken var mange. Jeg var lige vågnet. Det var højlys dag. Og sikken et hoved, jeg lå med. Og alene i sovekammeret. Pludselig blev der musik ude i haven. En af disse aristokasser, som en moderne verden forlængst har glemt; kassen blev betjent af en gammel drukken kælling. Jeg gik hen til vinduet i bar skjorte. Hold op med det, sagde jeg, og stik af med Dem.

Der var nogen, som sagde noget. Konen gik ind i lysthuset, og der lød knald af de gode gamle ølpropper. Lidt efter begyndte spillekassen igen, men da hun skulle ha' en ny rulle papir på, hørte jeg min kone sige: Bryd Dem ikke om, hvad han siger derinde; han kan så godt lide musik. Og Georg Steens stemme: Her er en krone, hæng så i madam.

Jeg dyppede min store badesvamp i vandkanden og lige ud i masken på kællingen. Sikken et svin, sa'e kællingen.

Du ville nok hellere haft brændevin, hva'?

Den selvsamme kælling kom ned på en beværtning, hvor Georg og jeg sad. Hun var bevæbnet med en guitar og en ildrød snude. Hun sang:

Ja, jeg ha'de jo en gang en mand.

Georg: Nåh, ham det drukne svin.

Konen: *En Søster og en Broder;*

G. Svirebroder.

K: *Var ud i ægtestand.*
G: Den kender vi. På polsk.
K: *Og ha'de fajer, mojer.*
G: Jordemoder en gang om året.
K: *Men nu er jeg så bedrøvet.*
G: De bi'er sku nok godt igen.
K: *Al glæde fra mig er røvet.*
G: Ta' dig en lille én.
K: *Bag fængslets trange skjul.*
G: Der har jeg osse væ't.
K: *Er dobbelt trist op mod jul.*
G: Du kommer ikke ud til Påske.
K: Du æ svært vittig, Georg, og så tror je minsandten, at du har ham mæ den store svamp mæ uje fra landet a, det svin!
G: Det skulle måske ha' væt brændevin, hva'?
Tjeneren Johan: Hva' gjorde Chrisjan?
Han smak hende en stor våd svamp i masken, fordi han ikke ku få lov til at sove branderten ud.
Konen: Sådan et svin. Je' har politiets tillajelse til å spille. Men nu ska han få en anden beskej, det modbyjeli'e svin.
Georg: Åh Johan, brug siphonen.
Johan: Så går vi. Passér gajen.
Konen: Gu gør je ej.
Siphonen kom i virksomhed, både kælling og guitar nød godt af den. Hun lignede en sælhund, da hun røg op.

Hundeslagsmål

En søndag aften kom jeg slentrende fra Tordenskjoldsgade over Kongens Nytorv. Jeg hørte musik inde fra Standards gård og daskede derind med Rolf, min store danske hund, i hælene. Der var fuldt. Ved små jernborde var et almindeligt, småborgerligt publikum forsamlet. Jeg stod netop og så mig om efter en plads, da der blev råbt: Christian Redhoff, do ka' li'så godt sitte dig herhen.
Det var såmænd Kresten Herringløse med dame.

G'daw, g'daw, å la hvile falle på dej, sa' Kresten, dette her er min lille private filial uje fra Amaer, hun er for resten cigarmager.

Jeg så en stille, tækkelig, ret høj pige og tænkte: Hvordan har den gamle skurk fået fat i sådan en pæn pige.

Nå, der kom øl på bordet, vi drak og alt tegnede til en jævn, rar, men lidt varm, sommeraften.

Hvad er det for en dejlig hund, du har der, sagde jeg.

Det ka' du vel nok se, sa'e han, det er byens største buldog, je' har stjålet den fra prinsesse Marie, å jæ æ allerede buden 60 kr. for den. Va' ve' do ge' eller bare byde for den.

Det er ikke min branche, Kresten, jeg har kvaler nok med min egen hund. Igår flåede han halsskindet af hesteslagterens schæfer i Regnegade.

Jæ håber ikke du har ham med, sikken en ballade her ville blive.

Jeg fik ikke tid til at svare, med et brag røg Rolf i buldoggen. Bevar os vel for en komedie. Buldoggen var bundet til Krestens stol, han ligefrem røg hen ad gårdens asfalt. Bordet væltede, damens kaffe røg i skødet på hende. Jeg, som af dyrekøbt erfaring kendte slige episoders følger, salverede mig hen mellem en flok skrigende damer, tykke bedsteborgere bandede og knækkede deres stokke på hoveder og rygge af hundene, en tjener råbte til Kresten. Betal, det må jo være Deres hund, og desuden skal jeg ha' for øl og en kaffe med kager.

Men nu viste Kr. Herringløse sig i al sin geniale storhed.

Betale, si'er do, sæ maj en ting, æ dætte en sokologisk have, eller er det en tosseanstalt mæ daj som ordfører. Betale, sa'e du, når du i måren får rajningen fra min savfører, ka du trække de 4 bajere a, som en formildende omstændighed, men kaffen, som har rungeneret min kones nejerdel te 120 kroner, ka du vel ikke finde på, at jæ ska' betale. Hent verten, jæ ve ha' ham te å se skajen, å den hære dær (det var mig) æ måske så venlig å bevidne garderobens sørgelige forfatning, for slet ikke å tale om mine bokser. Der er en flænge i røven på dem, li'så lang som Holmensgade, æh, hø hum, jæ mener Holmenskanal. Næ la vos gå Caveline, å den hære går måske mæ op te' min savfører.

Jamen den herre kom jo ind med den ene af hundene.

Sku' han inte ha' lov til å komme herind. Dit skvajerhode, fordi jeres udyr laver ballade i bevertningen.

Adjøs mæ dej.

Vi tog en droske til Figaro.

Beværter Mikkelsen på besøg

Det er såmænd ikke for det. Hjemme i beværtningen drikker han ikke noget videre, men ved nitiden går han sin morgentur. Det lange asen – fra Snaregade ned ad Vesterbro til Gasvejen, om ad Istedgade, til han igen når no. 8 her i Saxogade. Og med undtagelse af Skydebanen s'følelig, er der ikke en beverding uden at han dumper derned, fuld bliver bæstet jo aldrig, men da'en igennem sover han og om aftenen, når der kommer ryk, er han gnaven og skælder gæsterne godt ud.

Det var Aksel Mikkelsens kone der talte til min kone, og endte med en anmodning om, at vi skulle antage lange Mikkel som vort plejebarn i otte dage. Så stillede jeg ved middag næste dag og modtog ham.

Du Kresjan, ka' du ikke ta'e min kuffert, jeg har ikke kræfter i mig te' å bære den.

Gu bevar mig vel, sa'e jeg, hvor meget kluns har du med, den vejer jo 60-70 pund.

En tandbørste og en flip hva'. Hva' faen har du så i den, da.

Spæritus naturligvis. Dit høved. Jeg har stjålet det hjemme i beværtningen. Men dér er jo kroen, vi ka' li'så godt begynde først som straks.

Nå, da vi var kommen hjem og fået middagsmad, skulle Mathilde i byen og købe ind; vi fik kaffen serveret i karnappen på det hvide hus, og Mikkel trak en flaske Chartreuse og en halv Hennesy op, og vi røg som 2 skorstene.

Guj, hvor jeg keder mig, sa' Mikkel. Her kommer jo ikke et menneske.

Åh, ta'en med ro, sagde jeg, der kommer Karl Høje, så skal jeg nok ordne resten.

Karl Høje kom ind, fik Chartreuse, spruttede og hvæsede som en gal kat og måtte slukke efter med kognak. Så sagde jeg til ham:

Kan du gå over til Fejeren og be' ham komme herover og få en lille én, og når du har besørget det, går du hen til Charley Kromand og fortæller ham, at Fejeren sidder hjemme hos mig og praler af, at han skylder Kromanden 11 kr., og at han aldrig skal få en skilling af dem. Lidt efter mødte Fejeren i *sort*.

Ikke sidde på Kresjans fine stole, dit beskidte svin.

Je' har vel været mellem folk før, sa' Fejeren, men tak som byder, sa' han og skænkede selv op i Karl Højes efterladte glas. Han havde dårligt fået glasset sat fra sig, før Kromanden stod i døren, i hvidt tropetøj og hvid tropehat; han havde jo sejlet på varmen.

Ingen slagsmål herinde, sa' Mikkel.

Je' ska mase hver et ben i din elendige krop, sa' Kromanden.

Je' har nu den vane, at jeg slår igen, sa' Fejeren.

Ud på plænen med jer, så skal vi nok ta' tid, sa' Mikkel; men vil I ikke ha' en gevesen først.

Gå ad helvede til, sa' Kromanden, og ud på plænen røg de.

Kromanden stillede sig op i boksestilling, men som en kat sprang Fejeren op med begge armene om halsen på ham og

benene om livet. Inden Fejeren kunne smække Charley en skalle, smed Kromanden sig mod jorden med Fejeren under sig.

Nu er Fejeren den dødeste mand i Europa og omegn, sa' Mikkel.

Fejeren kom løs, men det var Mikkel, der var skyld i det. Break away (skilles), råbte han som en rigtig kampdommer. Fejeren var træt, Kromanden pustede og fedtet bævrede. Time (udt. tejm), skreg Mikkel og Fejeren gik på med krum hals, han ville stikke Charley en lige til vinden (i mellemgulvet), men fik en uppercut, der sendte ham til jorden. Mikkel talte til to og erklærede Kromanden for sejrherre.

Gå ad helvede til, sa' Kromanden og gik.

Da Fejeren kom op, sa' han: Hvor blev han af?

Han rendte, da du tævede ham, men du blev jo søvnig og var nok i drømmeland.

Som sædvanlig en gammel løgn, sa'e Fejeren, det er ikke andre end jer to æsler, der har lavet det hele, men je' ska' huske jer to forbandede labaner.

Ja, ja, det var jo no'et, men hva' så? Der hørtes stemmer ude i haven. Det var Oluf Høkers Johanne og min kone. Oluf havde Stjernens øldepot der i nabohusets store kælder, og der var Mikkel, der ikke kunne sove, stamgæst *kl. 4.* morgen.

Ka' De tænke Dem, fru Reehoff, han kommer op og buldrer på døren kl. 4 og råber: Ligger du i sengen endnu. Din far er allerede halvfuld. Så går de i kælderen og tømmer en kasse øl, og så ta'r Oluf ud, sprøjtefuld. Jeg må tale med ham, er han hjemme.

Få fat i en hat og et par støvler. København er ordet.

Støvlerne på og af sted gik det ud ad havedøren, gennem Lindehækken langs med banedæmningen. Tjørnehækken skjulte os, vi krøb jo. Vi havde ikke fået billetter før toget var der. Væk med sorgerne. Det var det første smil, jeg så på Mikkels maske siden ankomsten, da han sa': Sådan ska' det være, nu er vi hjemløse. Vi ka' ikke komme i Saxogade og ikke til Ølstykke. Hva' så?

Sprut-Møller, Skæppe Karl, Fønix i Walkendorfsgade, Bassen i Aabenraa, og så morgenbeværtning.

Storartet, sa' Mikkel.

Bal i Stjernen

Når jeg i overskriften nævner etablissementet »Stjernen«, er jeg dog ikke helt sikker. Det kan have været »Phoenix« i Walkendorfsgade; men det var i alt fald i halvfemserglade dage.

Wenzel og jeg sad oppe på balkonen. Wenzel havde hos cigarhandleren fået en masse småpenge i 2- og 5-ører.

Gi' mig for 2 kr., sa'e jeg.

Her, hov, sa'e Wenzel. Nu tæller jeg først for 1 kr. til dig, og lad os så se, hvad der blir til overs.

Hva' er egentlig meningen med alle de slanter, I sidder og roder med, sa'e Traveren.

Du ved da heller ingen ting Valde, sa'e Wenzel. Vent lidt til bisserne kommer ind. Der var en, der fik en skalle nede på

gulvet. Politiet trak af med smækkeren og i det samme der ingen politi var, hev vi hver en håndfuld småpenge ud på gulvet. Sikken en ballade, der blev. Ih, hvor de sloges om slanterne.

Er det no'et, sa'e Traver-Valde. Nu smider I alt, hvad I har af slanter ud på gulvet; jeg véd hvor hovednøglen til gassen er, og når der er rigtig ballaje dernere, så lukker jeg for gassen.

Når han er gået, og vi har smidt janterne, så glider vi, hviskede Wenzel.

Valde tændte sig en cigaret og listede af. Og det samme gjorde vi efter at have smidt pengene.

Sikken et hollabaloo der blev. Da vi nåede indgangen, gik lyset ud.

Murervalde i de højere kredse

(Murer Valde fortæller)

S'føleli har du haft den rige onkel å løjtenant har du jo osse været, men derfor behøver du jo ikke å stikke gynteren så højt i vejret. En anen har da osse set no'et. Som nu je vil sige mit besøg i Murernes Sangforening Constantia eller Concordia, eller hvad de nu er for et fjollet navn, de starutter har gi'et foreningen. Je' ha'de fået særlig indbydelse, ja du griner, der var ganske vist osse et par snese andre, men je måtte jo spendere 7 kr. hos Syrig for at leje en kjole. Vesten va' lidt vid. Du, som kender Svenskebetty, må jo begribe, at henner ku' je'

ikke ha' med. Og så sa'e jeg til Spillesylen (en gammel spillelærerinde, der havde lært mine søstre at spille klaver), om a' gå med, å glad ble hun. Koldt bord mæ varm ret. Det varme var en rype med brunede kartofler å tyttebær. Nu har jeg ikke majen øvelse i å skære sådan et dyr for. Den lå sådan, at facaden var vis a vis mig, å sådden ku je' nu ikke komme på lemmerne a den. Je' skelede lidt te' Spillesylen, å så la' je' den li'som hun, alså ga' je' den kniven på den sije af fileten, der vendte fra maj. Fa'en spelle maj, om ikke fyren svippede, fløj i luften å forsvandt.

Der er du igen mæ dit flaje grin. Men prøv sæl å tranchere sådan en fyr. Nåh, je' æ jo ikke flad for så lidt, så je' si'r te tjeneren: Å, gi'e maj en ryppe til tjener. Dyret kom, å ikke så snart var den på tallerkningen, førend jeg gik til den mæ krum hals, men je' skar den over på tvers, og så gik det. Men pludselig føler je' det så varmt ved mit hjerte, å tror du ikke, a neje i Syrigs vest op a min nye manchetskjorte, lå ryppen å sovsen.

Tarmskraveren

Jeg erindrer ham fra Vesterbrogade. I halvfemserne havde han en slagterbutik der, og den gik godt. Under forrige krig oprettede han et tarmskraberi i Rødovre, og blev halvmillionær. I tyverne købte han betjent Eggertsens villa i Ølstykke stationsby og mødte mig første gang med følgende: Ska' man osse trækkes med dig her.

Han holdt meget af en bajer, men den skulle være billig. Købmandsbajer, forstår du. Han var højremand, og skrædderen, der også havde købmandshandel, havde store diskussioner med ham. Når jeg så kom til, sagde han: Det kan lidt gå med dig Rasmussen, men når den vesterbrogadedreng også ska' være med i legen, så si'er jeg hellere: gi' os en god flaske vin, og lad os tale om no'et andet.

Han havde engang haft en kæreste, der havde været gift med Søde Valde, en af mine venner, og hun hed Laadvig. Endelsen dine var vistnok ukendt. Tarmskraberen satte hende meget højt, skønt hun var et værdigt sidestykke til Bølle-Anna eller Marie Røver.

Når vi nu havde fået et par glas, førte skrædderen talen hen på hende, og så kunne jeg f.ex. sige: Hvad ville du egentlig med hende, Carl?

Laadvig mener du, hun va' en stolt kvinde.

Køn var hun ikke, næh, Mathilde, sa'e jeg, hun var køn.

Køn, din idiot, sa'e han, hun va' billedskøn, åh Laadvig var go' nok til mig.

En aften var jeg sammen med Karl Høje og nogle karle fra Søborggaard. Da vi blev smidt ud af kroen en lys sommeraften, sa'e Karl Høje: Hva' ska' vi nu hitte på?

Gå hen til Tarmskraveren og banke på vinduet og sige at han skal møde til brand på Karmstensgaarden. Så venter vi i haven.

Som sagt, så gjort.

Jamen, sa'e Tarmskaberen, jeg gamle mand, jeg kan ikke enang finde derud.

Ja, sa'e Karl Høje, vi er 5 mand her, de fire er pligtige, men den 5.te behøver ikke at møde. Gier du 5 bajere, så går han nok med.

Ka' je' stole på de', så gier je' bajserne. Sæt jer ud i haven ved bordet, der æ stole te' jer allesammen.

Jeg havde forsigtigt sat mig med ryggen til, og klokken gik jo til 12. Da Tarmskraveren havde sat øllet på bordet, opdagede han mig.

Er'ed dig, sa'e han, så æ'ed vel osse løgn, at ham dær, Høje Nord har tilsagt mig til ildebrand.

De' er det Karl, sa'e jeg, men tak for øllet og skål du gamle.

Rend maj i R... din flab, sa'e han.

Murer Valde på stilladset

(Murer Valde fortæller)

Gift si'er du, ja, du kan stole på, je' er gift. Står je' ikke på stilladset i 1.ste sals højde uje på Tajensvej å passer mit arbaje, så kommer hun farende å ve op ad løbebroen, hvis ikke de va, a Valde Kock, formanden du ved, ha'de smidt en hal balle mørtel ned ad trinene, så hun å mørtel havnede nere på jorden. Så rev og flåede hun i stelasstolperne å troje, hun ku ryste os ner som modne ævler. Å, din gamle tyveknægt, du har stjålet mine husholdningspenge, å je' ka' ikke få til det daglige brød.

Mursvendene ga' hinner jo af og te' en klat kalk ner i masken, noet af det ramte, å hun linede den dalmatinerhund, a gamle skuespiller Pio dasker om mæ. Men te slut be hun for skrap, å jaj ner a stelasbræjerne, så træskoerne klaprede. Hun op over Fælleden, jaj ba' efter. Vi var nået helt over a Blegdamsvejen te, så rajser der saj to mægterlige bisser op fra joren å dereses brændevinsflasker å: Ka' du la' pi'en i frej, sa'e de. De raver inte jer, sa'e jaj, de æ min kælling. Jamen så ska' du osse ha' tæv, sa'e de. Du ka' tro, je' fik træskoerne i hænderne, og så spænede jaj. Je' måtte ge en omgang, da je' kom te'baves.

Ha'de du stjålet hendes penge, sa'e jeg.

Gu' hade je' så, sa'e han.

Fejeren og jeg tager en tur

Jeg stod ved sovekammervinduet og barberede, da jeg hørte fejersignalet, en lang og høj tone og efterfulgt af en kort, lidt dybere. Jeg spejdede, og pludselig ser jeg hans Mefistomaske stikke gennem hækken, der var 4 alen høj. Jeg vinkede, og han kom helt hen til vinduet.

Ta' med til Østrup, kør med det samme; jeg skal bare over og klæde mig om.

Jeg skal da ha' no'et frokost først

Gu' ska' du aj, se å få skravet færdig å kom af sted, jeg gi'er middag i Ballerup. Nu ta'r jeg din cykle og stiller den oppe ved kroen, stik så bare af.

Nå, jeg barberede mig, fik tøjet på og luskede op ad kroen til. Her stod min cykle all right, og jeg jollede sydpå. Vel ankommen til Østrup og siddende på en sæk kaffe eller hvad det nu var for noget, ankom hr. fejermester Jørgensen iført borgmester Dybdahls aflagte diplomatfrakke, ditto høj hat, sorte bukser og et par morgensko med byldefarvede roser broderet på kanvas og irgrønne blade ligeledes broderede der. Han tog sig ud, især på cykle. Vi fik et par bajere og kørte til Herringløse. Her kom vi i selskab med nogle bønder, og det udartede til skænderi mellem dem og Jørgensen.

Jeg var nu taget hjemmefra for at more mig, og manede til opbrud og gik ud for at se om min cykle var i orden. Mens jeg var beskæftiget med at pumpe baghjulet op, ville Fejeren ha' mig til at slås med et par mennesker, han stod og kævledes med, men jeg fik ham da til at kravle på cyklen. Imidlertid må han have fortsat striden, for jeg kørte alene ned ad Hove bakke. Midt på bakken mødte jeg 2 gamle koner, der råbte, at broen var itu. Jeg bremsede og kom godt af cyklen og så mig tilbage.

Joh, ganske rigtigt, dér kom Fejeren i al sin pragt, med diplomatens skøder stående vandret ud som vingerne på en fugl, høga hattan godt bag i nakken, og morgenskoene flyvende op og ned, der mest af alt lignede rødkålshoveder i zigzag fart. Jeg ville dog advare ham, og skreg: Fejer, Fejer, broen er i stykker. Og han svarede: Hva' si'r du, Reehoff, og som Asgaardsrejen fløj han ud over broen, men så skete det. Et løst brædt vippede, Fejeren fløj i vejret, to sorte skøder,

sammen med 2 sorte ben og 2 sorte arme, fløj i vejret, cyklen til den ene side, Fejeren til den anden. Hatten ad helvede til ned ad åen.

Jeg faldt sammen i en grøft, jeg bed i græsset, jeg hvinede som en kanin, men da jeg krøb op, så jeg Fejeren vride vandet først af det ene skøde, så af det andet. Frakken kunne han ikke få af, den klistrede til kroppen.

De' ku' du godt ha' sagt, Christian, sa'e han.

Jamen, jamen Fejer dog, Fejer dog, jeg sa'e det jo, jeg gjorde, sa'e jeg, og så var det sket med mine talegaver, ned i grøften igen og pibe.

Latter

Ligesom jeg fik et anfald af latterparostysme, har jeg set andre mennesker lide af det samme uden nævneværdig årsag. Den første gang, Wenzel og jeg gik til bal på Ølstykke Kro i det Herrens år 1902, var det virkelig ikke for at danse, dertil var vi for godt vant fra byens førsteklasses dansegulve, men nok så meget for at studere livet på landet og få os en bajer. Altså placerede vi os på en bænk langs salens væg og så til dansen. Pludselig rejste Wenzel sig og engagerede salens grimmeste og mest kluntede pige.

Ha' danser godt, sa' Lauritz, men det klunthode han danser med ka' jo ikke følge med.

Men hvad sker. Lige så pludselig engagementet var sket, ligeså pludseligt forlod Wenzel sin dame og det midt på gulvet.

Med et stenalvorligt ansigt kom han hen til os og satte sig imellem os.

Jeg synes ikke, det er pænt at forlade sin dame midt på gulvet, man plejer da at følge hende hen til plads, sa'e Lauritz.

Hun fe's, sa'e Wenzel.

Lauritz ville rejse sig, uvist af hvilken grund, men hans lange ben svigtede, som en troende muhammedaner lå han på alle fire på gulvet, kroppen gik i konvulsiviske stød, og han vrælede som en kalv, der vil ha'e mælk. Wenzel rakte ham en bajer, men selv ikke dette lokkemiddel kunne hjælpe. Dansen hørte op, og folk gloede, mens Lauritz en vis herre du milde kom krybende i en avnekurv. Så gik vi.

Historien om Willy T.

Det var aldeles stille i middagstimen ved Esrom Sø. Solen skinnede på min tyveårige krop, der lå på søbundens sand lige akkurat dækket af vandet, medens hovedet støttedes af en stor sten. Stedet kaldtes svømmebugten; til begge sider af denne groede høje siv, og ikke et menneske var at øjne. Pludseligt hørte jeg et ugleskrig. På denne tid af døgnet kunne det ikke være andet end det signal, vi brugte i skolen – dier-vit, diervit – lød det.

Skønt jeg i min »voksne« alder skammede mig for at besvare det, gentog jeg dog skriget. Lidt efter lød en drengestemme: Svøm uden om sivene, hen imod badehusene, og hør efter mit signal.

Som sagt, så gjort, og gennem en lille kanal i sivene, så og hørte jeg en af Emils klassekammerater, og han sagde: Svøm eller flyd herind, der er ålekroge!

På en lille tue sad en 16-årig dreng, Willy T. Jeg krøb op på tuen og satte mig ved siden af ham, idet jeg sagde: Hva' fanden laver du her?

Ja, det er en længere historie, men jeg be'r dig om at hjælpe mig. Du kender badebroen lige nord for slotshaven. Der har jeg i flere dage haft mine kroge ud. Da det i går var så varmt, hade jeg lagt mig ind i skyggen under badebroen, så gik der nogen hen ad den og jeg var bange for, at vedkomende skulle få krogene i sig. Jeg råbte, at der var fare på færde, og til tak fik jeg en øretæve af en nøgen dame, der bad mig skrubbe af. Jeg tog snørerne ind og gik.

Har du ikke hørt stemmen her henne fra? Det var hende, der var svømmet fra badehuset og kom her ind i sivene. Scenen fra igår gentog sig, da jeg spurgte, om hun ville vise mig et sted ved søen, hvor jeg ikke generede hende. Men så bagefter, så kyssede hun mig, og så voldtog hun mig. Nu skal jeg til Sverrig i aften, og jeg skal møde hos hende på Villa Rosehill. Kan du vise mig vejen derned?

Jeg slog til, og jeg mødte hos Krølle Johan i Sørup. Inde hos ham fortalte Willy mig sin triste historie:

Samtidigt med at jeg var kommet i 4. klasse, forlangte min fader, at jeg skulle stå i butikken og hjælpe til i pakhus og kornloft. Jeg har altid hadet den butik, og fader undte mig ikke tid til at læse. Du ved selv, hvor meget der er at gøre i 4. klasse.

Da jeg for en uge siden blev jaget ud i butiken, gik jeg lige hen til pengeskuffen og tog 50 kr. Jeg viste pengene til førstekommisen og sagde: Det vil jeg gøre hver gang jeg bliver tvunget til at være her. Pengene la'e jeg i en konvolut, som adresseret til min moder, blev lagt på bordet i mit værelse. Så solgte jeg alle mine bøger og klæder og gik ud til Sørup og har været her hos Johan siden.

Den dame, jeg har fortalt dig om, er svensk friherrerinde, og vi skal tage båden over til Helsingborg i aften, og så jernbanen til Jønkjøping. Kan du nu føre mig til Rosehill gennem Kovangen, Sørups Hegn, sognefogedens Fredskov og Jernbanelunden var vi en halv time senere oppe på en sti, der lå 5-6 alen højere end den tilgrænsende have.

Ja, sagde jeg, nu må vi ned på Jernbanevejen. Krølle Johan har fortalt mig, at jert politi er efter mig, vel sagtens efter faders anmeldelse. Men det behøves ikke, for nu siger jeg dig tak og farvel. Og dermed tog han fat på nogle grene af en gammel birk, som stod i haven, satte fra og svang sig let ud over skrænten. Så stærk var farten, at han landede helt inde ved træets stamme, og det var det sidste, jeg så af Willy.

Gennem min bror Emil, der havde sin kundskab fra et par brødre K. fik jeg underretning om ham.

Den svenske frue lejede landauer til Helsingør. Dagen efter var de i hendes hjem, et stort gods, hvor der vrimlede med rideknægte og jokejer, og selvfølgelig et stort antal heste.

Godsejeren var gesandt i et eller andet fjerntliggende land. Her gennemgik han et meget strengt ridekursus, og deltog i damens rideture og parforcejagter. I to år holdt han det gåen-

de og var om hende dag og nat. Så rømte han med et ambulant cirkus, der berejste Skandinavien, og blev her en højt lønnet jokey.

Men først må jeg fortælle om en epoke af hans bevægede ungdom. Cirkus kom til Hillerød, og hans forældre overværede premieren her. Moderen genkendte ham og besvimede. Da forestillingen var forbi, kom faderen ind i Willys garderobe og ville overtale ham til at vende hjem. Han fik et blankt afslag og ville så gå angrebsvis til værks, men det slap han dårligt fra. Willy greb den arm, der ville slå ham, vred den om og sendte købmanden hen i en krog, hvor han brækkede den anden arm.

I Amerika kom han til Barnum & Baylie, senere til Cody og så købte han en ranch i Texas eller Arkansas.

Jeg husker ikke hvor mange køer og heste han havde her, men han havde farmen fuld af cowmen, og har vel følt sig godt tilpas her, han kom ikke hjem, efter hvad jeg har hørt.

Christian Reehoff (1868–1953) efterlod sig en bog, hvori han havde nedskrevet en række af de historier, han plejede at fortælle i et muntert lag. En del af dem kan ikke forstås uden kendskab til lokale forhold, men nogle af dem kan alle have glæde af. Det er dem, der er udvalgt til denne lille bog. Christian Reehoff var det meste af sin tid gartner i Ølstykke og Veksø mellem København og Frederikssund, men før det havde han slået sine folder i det københavnske værtshusliv – bl.a. som alfons for den dengang kendte »Blonde Mathilde«. I 1902 kunne Reehoff »ikke tåle mere whisky« og flyttede til Ølstykke. I 1903 fulgte Mathilde (Nielsen) efter, og de blev gift på rådhuset i Frederikssund. Kontakten til det københavnske miljø var dog ikke brudt. Gamle venner kom på besøg, og man tog til byen, når der blev for kedeligt på landet. Historierne er fra både før og efter udflytningen – og en af dem fra Reehoff's tidlige ungdom, da han endnu boede i fødebyen Fredensborg – og nogle af dem har han hørt fra andre.